

Minnesanteckningar Fäbodriksdagen 2020-09-26

Nedanstående minnesanteckningar fördes under seminariet om rovdjur.

Inledning

Ordförande i FSF, Kenneth Johansson, inledde rovdjursseminariet med en tillbakablick av när han själv lyfte fäbod- och rovdjursfrågorna i riksdagen. Han reflekterade kring att dessa frågor ofta präglades av ett storstadsperspektiv, och var långt ifrån ”stad och land – hand i hand”. Som i alla frågor som är känsliga och berör många lyftes vikten av dialog mellan fäbodbrukare, myndigheter och beslutsfattare. FSF efterfrågar en långsiktig och hållbar rovdjurspolitik, med en respekt- och kunskapsfylld dialog och en verklighetsförankrad tillämpning.

Kenneth riktade ett stort tack till Länsstyrelsen Jämtlands rovdjurshandläggare Irene Hjort, som närvarade vid Fäbodriksdagen. Irene fick ordet, och betonade då att § 28 i jaktförordningen (som innebär att ett tamdjurs ägare och vårdare har möjlighet att skydda sina tamdjur vid rovdjursangrepp av björn, varg, järv och lo) även gäller vid rovdjursangrepp på djur vid fäboddrift. Viktigt att komma ihåg att man först måste försöka skrämra och därmed avbryta angreppet, och att det därefter vid misslyckat skrämselförsök, blir skydds jakt på enskilda initiativ – d.v.s. att djurägare eller vårdare har rätt att skjuta dessa i samband med pågående angrepp eller där angrepp är nära förestående.

Diskussion

Deltagarna uppmanades att diskutera vilka frågor som de ansåg att FSF borde arbeta med kopplat till rovdjur och fäboddrift. Nedan följer en punktlista med de frågor som redovisades från deltagarna på Fäbodriksdagen.

- Vallningsbidrag önskas
- Att det ska vara enklare att söka bidrag för rovdjursangripna djur
- Att arbeta för bättre bemötande från myndighetspersoner i samband med rovdjursangrepp, fokus på kompetens, bemötande och att inte jävssituationer uppstår
- Att det upprättas en checklista för selektiv jakt
- Att det undersöks när rovdjur habitueras vid exempelvis skrämselförsök
- Att arbeta för en kunskapsbaserad dialog med myndighetspersoner i rovdjursfrågor istället för en ideologiskt baserad dialog
- Att arbeta för en sänkt nivå för vargens gynnsamma bevarandestatus
- Att arbeta för att myndigheterna följer politiskt fattade beslut och inte fattar egna som skiljer sig (Naturvårdsverket)
- Att lyfta Länsstyrelsen Jämtlands arbete som en förebild, men också lyfta att Naturvårdsverket havererar detta regionalt förankrade arbete
- Inga slaktrester/åtelkameror inom fäbodområden

2020-09-28

- Innovation för att undvika rovdjursangrepp – testa en variant av Nofence men i omvänd ordning, att dessa ska användas på rovdjur som inte ska tillåtas komma nära tamdjur.
- Att identifiera hur FSF kan hjälpa regionala myndigheter gentemot Naturvårdsverket
- Ingen frilevande varg i Sverige – lantraserna är mer hotade
- Att arbeta för en revidering/uppdatering av Art- och habitatdirektivet
- Att undersöka rennäringens totala mängd förluster kopplat till rovdjursangrepp (troligtvis över 10 %)

Sammanfattning och avslutning

Kenneth J berättade lite om det arbete som redan görs i rovdjursfrågorna. Han representerar FSF i det nationella rovdjursrådet och kommer att ta med sig synpunkterna och frågeställningarna från Fäbodriksdagen till detta arbete. Fäbodbruket är representerat i länens viltförvaltningsdelegationer. FSF genomför även träffar med riksdagsledamöterna, nu senast med Dalarnas riksdagsledamöter. Kenneth betonade vikten av att medlemmarna spelar in sina frågor, ger reaktioner och respons på det arbete som görs.

Irene Hjort, Länsstyrelsen Jämtland, förtydligade att länsstyrelserna har lagstiftningen att förhålla sig till, och att det är mest effektivt med politiskt påverkansarbete om man vill förändra myndigheternas arbete med rovdjursfrågorna.

Per Åsling, riksdagsledamot C, gjorde ett inlägg där han framförde att Naturvårdsverkets agerande i frågan om antal vargföryngringar per län var oacceptabelt. Det blir ohållbart när ett statligt verk går emot riksdagsbeslut. Per Å menar att det faller tillbaka på regeringen att de inte hanterar denna avvikelse.

Kenneth tackade för alla inspel och avslutade seminariet om rovdjursfrågan.

Komplettering från Irene Hjorth, Länsstyrelsen Jämtland

Angående frågan som jag tog med mig hem hur skillnaden är mellan hantering av ersättning mellan första och andra angrepp av rovdjur så har jag pratat med våra handläggare som hanterar ersättning vid rovdjursangrepp och deras svar var som följer:

I varje fall sker en individuell bedömning. Efter ett angrepp så förs en dialog med djurägaren om förebyggande åtgärder som skulle kunna vara tillämpliga i just det fallet. Skulle ytterligare ett angrepp ske och inga av dessa åtgärder vidtagits så kan det vara svårare att få ersättning för angrepp nummer två. Då det handlar om fäbodrift är det svårt att hitta lämpliga förebyggande åtgärder och dessa kan variera beroende på vilket rovdjur det handlar om och vilka förutsättningar som finns för djurägaren ifråga om byggnader, hagar och dylikt. Ersättningen vid skador av rovdjur kan uppgå till

2020-09-28

maximalt 80% av värdet, däremot kan man få hjälp med förebyggande åtgärder.

Därtill kan jag tilläga att vid skyddsjaksärenden så ser vi det som att ett behov av att ta hem tamdjuren från fäbodvallen för att skydda dem mot rovdjur är pågående skada om detta riskerar orsaka att djurägaren förlorar hela eller delar av betesbidraget. En pågående skada kan vara ett starkt bidragande skäl till att bevilja skyddsjakt men det kan så klart skilja från fall till fall och vi bedömer varje skyddsansökan för sig. Detta är det resonemang vi fört vid Länsstyrelsen Jämtland.

Slutligen vill återigen betona att en bedömning alltid görs i det enskilda fallet.

Komplettering från Agneta Andersson, Länsstyrelsen Jämtland

När det gäller fäbodstödet så gör vi som redan sagts en bedömning i varje enskilt fall så det är inte möjligt att ge ett absolut svar. Fäbodbrukaren ska så snart som möjligt kontakta oss när ett rovdjursangrepp sker. Vi vill ha in en redogörelse från fäbodbrukaren när rovdjursattacken skedde, vilka djur som rivits och andra omständigheter som har betydelse för betet på fäboden. Vi kontrollerar med naturbevakarna i området att de konstaterat och dokumenterat attacken (fäbodbrukaren måste ju kontakta dem också). Inget fall är det andra likt. Under denna stödperiod (2015 och framåt) har vi inte gjort några avdrag från fäbodstödet när fäboden drabbats av rovdjursangrepp.